

Opgave 5 Klimaatverandering en Europees veiligheidsbeleid

tekst 5

Solana: meer conflicten wegens klimaatverandering

**Door onze correspondent
Brussel, 11 maart. Toenemende
veiligheidsrisico's in de wereld die
het gevolg zijn van klimaat-
verandering, dwingen de landen van
de Europese Unie tot forse investe-
ringen in hun defensie.**

Dat staat in een rapport van EU-
buitenlandcoördinator Javier Solana en
Europees commissaris Benita Ferrero-
Waldner dat eind deze week door
Europese regeringsleiders zal worden
besproken tijdens hun EU-top in
Brussel.

De twee pleiten ervoor dat Europa zich
in zijn veiligheidsbeleid meer richt op
conflictpreventie, crisismanagement en
het vermogen om snel te reageren op
rampen.

In een samenvatting van het rapport
beschrijft Solana hoe een tekort aan
vruchtbare grond, water en vis-
voorraden zal leiden tot conflicten in
grote delen van de wereld. "Vooral
gebrek aan water heeft de potentie om
te leiden tot onrust onder burgers."

Afrika is volgens Solana het meest
kwetsbaar voor de risico's van klimaat-
verandering. (...)

- 30 Solana haalt de voorspelling van de
Verenigde Naties aan dat er in 2020
miljoenen 'eco-migranten' zullen zijn:
mensen die naar andere gebieden
trekken om de problemen te vermijden
die het gevolg zijn van klimaat-
verandering. "Die massale migratie-
stromen zullen naar verwachting leiden
tot toenemende conflicten in de
gebieden waar mensen doorheen
trekken of die het doel zijn van hun
reis." Volgens Solana zal er sprake zijn
van toenemende spanning tussen
etnische en religieuze groepen en van
radicalisering.
- 45 Er is "dringend actie" nodig, aldus
Solana, om Europa's belangen te
beschermen. (...) De "internationale
dreiging" die uitgaat van klimaat-
verandering moet leidraad worden van
het Europese veiligheidsbeleid.
- 50 De afgelopen jaren lag de nadruk in
het Europese veiligheidsbeleid vooral
op de dreiging van terrorisme. (...)

bron: NRC Handelsblad van 11 maart 2008

Opgave 5 Klimaatverandering en Europees veiligheidsbeleid

Bij deze opgave hoort tekst 5 uit het bronnenboekje.

Lees tekst 5.

De EU heeft sinds 1992 als taak het formuleren en uitvoeren van een gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid. De samenwerking en besluitvorming op deze terreinen hebben een intergouvernamenteel karakter.

- 1p **31** Wat wordt bedoeld met intergouvernamentele besluitvorming?
- 2p **32** Wat houdt supranationale besluitvorming binnen de Europese Unie in? Geef twee voorbeelden van beleidsterreinen waar overwegend sprake is van supranationale besluitvorming.

De verhoudingen tussen de staten kunnen beschreven worden met behulp van twee begrippen: het klassieke beeld en het post-klassieke beeld van de internationale orde.

De internationale orde is veranderd onder invloed van mondiale problemen zoals de klimaatverandering.

- 2p **33** Leg uit dat de klimaatverandering en de daarmee samenhangende problemen zoals genoemd in tekst 5 de post-klassieke verhoudingen in de internationale orde versterken.

Op het gebied van vrede en veiligheid zijn de Verenigde Naties de belangrijkste internationale organisatie. Helaas zijn de VN vaak onmachtig gebleken effectief bescherming te bieden tegen oorlogsgeweld.

- 3p **34** Welk VN-orgaan neemt besluiten over (al of niet militair) ingrijpen bij (de dreiging van) oorlogsgeweld? Leg uit welk knelpunt zich vaak voordoet bij de besluitvorming van dat orgaan.

Zie de regels 45 tot en met 53.

“Er is ‘dringend actie’ nodig, aldus Solana, om Europa’s belangen te beschermen.” Om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan, is niet alleen een ander veiligheidsbeleid nodig. De Europese Commissie is met ambitieuze doelstellingen gekomen om de klimaatverandering terug te dringen. De EU heeft zich ertoe verplicht de uitstoot van koolstof in de EU in 2008-2012 in vergelijking met 1990 met 8 procent te verminderen. Na 2008-2012 wil de EU de broeikasgassen met nog eens 20 procent terugdringen, en zelfs met 30 procent indien de andere landen haar voorbeeld volgen.” (bron: *Rapport “De EU in de wereld; Het buitenlandse beleid van de Europese Unie. juni 2007; www.ec.europa.nl)*

Het realiseren van bovenstaande doelstellingen zal moeilijk zijn. Eén van de belemmeringen voor een effectief klimaatbeleid is het ‘prisoner’s dilemma’.

- 3p **35** Leg met behulp van het ‘prisoner’s dilemma’ uit hoe het komt dat een effectief beleid om klimaatverandering tegen te gaan, moeizaam te realiseren zal zijn.